

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥΦΦ 273	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο και πάνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Το συγγραφικό έργο του Θεόδωρου Μετοχίτη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://sso.uoc.gr/login		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του παρόντος μαθήματος είναι να φέρει τους/τις φοιτητές/τριες σε επαφή με το σύνολο του συγγραφικού έργου του Θεόδωρου Μετοχίτη, ενός από τους πιο σημαντικούς λογίους και πολιτικούς της πρώιμης Παλαιόγειας περιόδου. Θα μελετηθούν δείγματα από όλα τα έργα του και από διάφορα είδη της βυζαντινής λογοτεχνίας και επιστήμης (ρητορική, επιστολές, ποίηση, επίκαιρα δοκίμια, φιλοσοφικές και ηθικές πραγματείες, αστρονομικό έργο).

Οι φοιτητές/τριες στο πλαίσιο του, μέσα από τη μελέτη τους, θα αποκτήσουν μία συνολική εικόνα του Μετοχίτη ως συγγραφέα και διανοούμενου, για τα γνωρίσματα της γραφής του, τα λιγότερο ελκυστικά αλλά και τα περισσότερο πρωτότυπα για την εποχή του.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

<p>τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
---	---

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρωτίστως θα επιχειρήσουμε μία εισαγωγή στις ιστορικές συνθήκες κατά την εν λόγω περίοδο (ύστερος 13ος αι. μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του 14ου αιώνα) όπως επίσης στις λογοτεχνικές και πνευματικές τάσεις που αναπτύχθηκαν. Θα προσπαθήσουμε να παρακολουθήσουμε την εμπλοκή του Μετοχίτη στα παραπάνω και να περιγράψουμε τα συγγραφικά του Άπαντα κατά τη διάρκεια της ζωής του. Για όλα αυτά θα επανερχόμαστε σχολιάζοντάς τα κατά τις αναγνώσεις μας στα ποικίλα έργα του καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου.

Βασικοί άξονες στη δομή του μαθήματος θα αποτελέσουν:

1. Η εισαγωγική συζήτηση για τη ζωή και το έργο του Θεόδωρου Μετοχίτη.
2. Οι πηγές για τις σχέσεις του με τους συγχρόνους του σε κάθε στάδιο της ζωής του.
3. Η παρουσίαση και η ανάλυση παραδειγμάτων από διάφορα λογοτεχνικά κείμενα και είδη, από τα νεανικά του έργα έως τα πιο ώριμα.
4. Η παρουσίαση του ρητορικού του έργου.
5. Η παρουσίαση του ποιητικού του έργου.
6. Η πνευματική συζήτηση με τους λογίους της εποχής του και το χαμένο επιστολογραφικό του έργο.
7. Η εστίαση στις θεματικές της συλλογής δοκιμίων του με τίτλο *Σημειώσεις γνωμικά*.
8. Το επιστημονικό και το φιλοσοφικό του έργο.
9. Η αποτίμηση τους στίγματος του Μετοχίτη ως συγγραφέα στην εποχή του.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Στην τάξη</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διδακτικό Υλικό (αρχεία, διαφάνειες, παρουσιάσεις, μελέτες) και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας του μαθήματος • Επικοινωνία μέσω email 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις παρουσιάσεις</p>	<p>83</p>
	<p>Τελική γραπτή εξέταση</p>	<p>3</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>125</p>

<p>συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Τρίωρη γραπτή εξέταση που θα άπτεται ζητημάτων σε σχέση με,</p> <p>α) τη μετάφραση και ερμηνεία αποσπασμάτων από τα πρωτότυπα κείμενα,</p> <p>β) την εξέλιξη της βυζαντινής λογοτεχνίας σε σχέση με τον βυζαντινό πολιτισμό της περιόδου,</p> <p>γ) τα λογοτεχνικά στοιχεία στο έργο του εν λόγω συγγραφέα.</p>

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εκδόσεις κειμένων:

- M. Featherstone (έκδ.), *Theodore Metochites's Poems to Himself: Introduction, Text and Translation*, Βιέννη 2000
- Börje Bydén, Karin Hult (έκδ.), *Theodore Metochites On ancient authors and philosophy: Semeiosis gnomikai 1 - 26 & 71*, Γκέτεμποργκ 2002
- Börje Byden (έκδ.), *Theodore Methochites' Stoicheiosis astronomike and the study of natural philosophy and mathematics in early palaiologan Byzantium*, Γκέτεμποργκ 2003
- Karin Hult (έκδ.), *Theodore Metochites on the Human Condition and the Decline of Rome: Semeioseis Gnomikai 27-60. A critical Edition with Introduction, Translation, Notes and Indexes*, Γκέτεμποργκ 2016
- E. Paschos, & C. Simelidis (έκδ.), *Introduction to Astronomy by Theodore Metochites: (Stoicheiosis Astronomike 1.5-30)*, Σγκαπούρη 2017
- Γ. Δ. Πολέμης (εισ. έκδ. μτφ. σχ.), *Θεόδωρος Μετοχίτης: Ηθικός ή Περί Παιδείας*, Αθήνα: εκδ. Κανάκη 2002
- Ι. Δ. Πολέμης (εισαγ., κριτ. έκδ., μτφ., σημ.), *Θεόδωρος Μετοχίτης, Οι δύο Βασιλικοί Λόγοι*, Αθήνα 2007
- Ι. Δ. Πολέμης (εισαγ., κριτ. έκδ., μτφ., σημ.), Β. Κατσαρός (πρόλ.), *Θεόδωρος Μετοχίτης, Βυζάντιος ή περί τῆς βασιλίδος Μεγαλοπόλεως. Κοσμολογία και ρητορική κατά τον ΙΔ' αιώνα.*, Θεσσαλονίκη 2013
- I. D. Polemis, *Theodore Metochites Poems*, Turnhout 2017
- I. D. Polemis, Eleni Kaltsogianni (έκδ.), *Theodori Metochitae Orationes*, Βερολίνο-Βοστώνη 2019

Επιλογή μελετών:

- H. G.Beck, *Theodor Metochites, die Krise des byzantinischen Weltbildes im 14. Jahrhundert*, Μόναχο 1952
- E. Fryde, *The Early Palaeologan Renaissance (1261-c.1360)*, Leiden 2000
- I. Ševčenko, *Etudes sur la polemique entre Theodore Metochite et Nicephore Choumnos*, Βρυξέλλες 1962
- Karin Hult, Theodore Metochites as a Literary Critic, στο Jan Olof Rosenqvist (έκδ.), *Interaction and isolation in Late Byzantine Culture: papers read at a colloquium held at the Swedish Research Institute in Istanbul, 1 - 5 December, 1999*, Istanbul (2005), 44-56
- Sofia Kotzabassi (έκδ.), *A Companion to the Intellectual Life of the Palaeologan Period*, Λάιντεν 2022

- I. D. Polemis, The treatise "On those who unjustly accuse wise men, of the past and present": a new work by Theodore Metochites?, *Byzantinische Zeitschrift* 102 (2009) 203-217